

چند بعدی بودن مرکز مشاوره دانشجویی و ارتباط آن با اساتید و کارکنان دانشگاه

نویسنده: طیبه نجفی^۱

خلاصه:

مراکز مشاوره دانشجویی با ارائه خدمات گوناگون به دانشجویان کمک می‌کند تا از عهده مشکلات خود برآیند و از فرصتهایی که در اختیار دارند استفاده کنند. فعالیت یک مرکز مشاوره دانشجویی نباید محدود به دانشجویان باشد، بلکه تمامی کسانی که در دانشگاه هستند باید از این خدمات بهره‌مند گردند. اساتید و کارکنان هر کدام به نوعی در ارتباط با دانشجویان هستند و ارائه خدمات به آنان در واقع کمک به دانشجویان است. از این رو در این مقاله خدمتاتی که مرکز مشاوره دانشجویی به اساتید و کارکنان می‌تواند ارائه دهد، بطور اختصار بیان می‌گردد.

کلیدواژه: مرکز مشاوره، دانشجویان، اساتید، کارکنان

مقدمه:

مراکز مشاوره دانشجویی می‌توانند از توان خود در ابعاد گوناگون جهت کمک به دانشجویان استفاده نمایند. اصولاً اگر قرار است نیازهای دانشجویان مورد توجه قرار گیرد این چند بعدی بودن مراکز مشاوره دانشجویی نیز باید مطرح شود و تنها به مشاوره سنتی که فرد مراجع با مشاور در یک رابطه مستقیم قرار می‌گیرند اکتفا نشود. مراکزی که تنها به این نوع از خدمت بسنده می‌کنند در عمل برای خود محدودیتی ایجاد می‌کنند که نه به نفع دانشجویان است و نه به نفع دانشگاه. در برنامه‌های یک مرکز مشاوره دانشجویی ابعاد گوناگون رشدی - پیشگیر - آموزشی - درمانی و غیره باید مورد توجه قرار گیرد. آنچه مورد تاکید نگارنده است آنستکه که مخاطبین این برنامه‌ها باید هم دانشجویان باشند و هم تمامی کسانی که در دانشگاه در خدمت دانشجویان هستند. یک دانشجو از آغاز تحصیل با کارکنان و اساتید دانشگاه ارتباط برقرار می‌کند، ارتباطی که تا پایان دوره تحصیل ادامه می‌یابد. بنابراین فعالیت مرکز مشاوره دانشجویی در ابعاد گوناگون می‌تواند شامل خدمت به اساتید و کارکنان هم بشود.

در این مقاله به اجمال در زمینه نوع ارتباطی که یک مرکز مشاوره دانشجویی با اساتید و کارکنان دانشگاه می‌تواند داشته باشد می‌پردازیم.

دانشجویان با اساتید یک رابطه مستقیم دارند. بعضی از دانشجویان هنگامی که با مشکلی مواجه می‌شوند به اساتید خود مراجعه می‌کنند و گاهی اوقات این برای اساتید غیر ممکن است که وارد زندگی شخصی آنان نشوند.

^۱ کارشناس ارشد مشاوره و مشاور مرکز مشاوره دانشجویی دانشگاه تربیت معلم

نظرات متفاوتی در مورد نقش اساتید در یاری دانشجویان وجود دارد ولی آنچه مهم است آنستکه اگر آنان جهت این کار آموزش دیده باشند می توانند بهتر آنرا انجام دهند و این یاری به همان اندازه که به مهارت‌های معلمی بستگی دارد به مهارت‌های شخصی هم نیاز دارد (۱).

ایستون وون لار (۱۹۹۵) تجارب و عقاید اساتید یک موسسه آموزش عالی بریتانیایی را در مورد اینکه آنان تا چه حد می توانند به دانشجویان پریشان کمک کنند بررسی کردند (۲). در ۹۷٪ از آنان ابراز داشتند که در طی دوره دوازده ماهه این مطالعه، با یک یا چند دانشجو مشاوره کرده اند در این بررسی در پاسخ به سوال: آیا شما گاهی اوقات آرزو می کنید در این مورد که چگونه به دانشجویان پریشان در رسیدگی به مشکلاتشان کمک کنید بیشتر بدانید؟ ۳۶٪ از پاسخ دهندگان جواب مثبت دادند و ۲۲٪ پاسخ دادند که در این مورد به قدر کافی اطلاع دارند.

بیگز (۱۹۷۶) می گوید: «یک مشاور حرفه ای علاقمند است که شاهد رشد مهارت‌های مشاوره ای اساتید دانشگاه باشد». راتیگان (۱۹۸۶) اعتقاد دارد: «این یک خیال باطل است که مشاوران گمان کنند که آنان، و فقط آنان تنها کسانی در دانشگاهها هستند که باید کمک مشاوره ای ارائه دهند (۳). با فراهم نمودن دوره های آموزشی، مهارت‌های اصلی مشاوره ای را می توان به اساتید آموزش داد». راتیگان همچنین خاطر نشان می کند که کسانی که در برنامه های آموزش استاد شرکت می کنند اغلب چنین می نمایند که معلمان صالحی باشند که در جستجوی راههای موثرتر درک دانشجویان و آموزش دادن به آنان هستند.

با برگزاری کارگاههای آموزشی، هم آگاهی اساتید از اهمیت نقش آنان در تسهیل سازگاری دانشجویان افزایش می یابد، و هم ارزش شناسایی به موقع دانشجویانی که به یاری مرکز مشاوره نیاز دارند و ارجاع آنان به این مرکز. همچنان که ذکر شد یک مرکز مشاوره دانشجویی به کارکنان دانشگاه نیز می تواند خدمات مشاوره ای و آموزشی ارائه دهد که این، خود از بهترین راههای کمک به دانشجویان است. کارکنان دانشگاه نیز مانند همه افراد جامعه مشکلات و مسائل گوناگون را در زندگی تجربه می کنند. مرکز مشاوره دانشجویی می تواند با ارائه خدمات مشاوره ای از آنان حمایت کند و همچنین مهارت‌های بین فردی را به آنان آموزش دهد. برگزاری جلسات پرسش و پاسخ، دوره های آموزشی، نمایش فیلمهای کوتاه تربیتی و نقد آن و غیره از برنامه های مفید جهت آموزش این مهارتهاست.

مرکز مشاوره دانشجویی دانشگاه شفیلد انگلستان در گزارش سالانه خود در سال ۹۵-۱۹۹۴ خاطر نشان می کند که این مرکز در تلاش است یک خدمت کاملاً حرفه ای، درست و معتبر را به دانشگاه و تمامی کسانی که در آن حضور دارند ارائه دهد. آنطور که ناحیه وسیعی از حمایت و پشتیبانی، مشورت، تعلیم و کارآموزی را برای همکاران دانشگاهی فراهم سازد که شامل: اساتید، همکاران دیگر خدمات دانشجویی، کارکنان اداری و فنی و همچنین کارکنان انتظامات، تدارکات و حمل و نقل می باشد (۴).

انجمن مشاوره دانشجویی انگلستان خاطر نشان می کند که وظیفه اولیه یک مرکز مشاوره دانشجویی آنست که دانشجویان را قادر به زندگی موثرتر در داخل و خارج از دانشگاه کند (۵). همچنین بنا بر نظر این انجمن دیگر وظایف یک مرکز مشاوره دانشجویی عبارتند از:

- ۱- ارائه خدمات مشاوره ای به کارکنان دانشگاه جهت ارتقاء توانایی آنان در اجرای موثرتر وظایفشان.
- ۲- کمک به موسسه در تشخیص، پیش بینی و فراهم آوردن شرایطی که سلامت و موفقیت دانشجویان را تسهیل کند.
- به عقیده نگارنده اساتید با استفاده از مهارت‌های مشاوره ای - مصاحبه ای و بین فردی می توانند به دانشجویان کمک کنند بطوریکه در هر موردی دیگر مجبور به ارجاع مستقیم آنان به مرکز مشاوره نباشند (۶). پس مرکز مشاوره با ارائه

خدمات آموزشی و کمکهای مشاوره ای می تواند کارآیی و سودمندی اساتید را تقویت کند. همچنین کمک به رشد مهارتهای بین فردی کارکنان از فعالیتهای بسیار مهم یک مرکز مشاوره دانشجویی می تواند باشد و این شایسته نیست که انسانی بعنوان کارمند دانشگاه بهترین سالهای عمر خود را در خدمت به دانشجویان سپری نماید اما کوچکترین بهره علمی از زیستن در یک مرکز و دانش نبرد. مرکز مشاوره دانشجویی می تواند در این زمینه پایگاه مفید و مناسبی باشد. در پایان تاکید این مطلب لازم است که فعالیت در یک حیطه وسیع، به تلاش مستمر و برنامه ریزی شده و صد البته امکانات انسانی و مادی مناسب نیاز دارد و همه این موارد به پشتوانه قانونی و ضمانت اجرایی نیاز دارد.

منابع

- 1-Scott, C. (1989). " Counsellors as Organisational Consultants: Personal Tutoring in Further and Higher Education". British Journal of In-Service Education. Vol. 15, no. 2, 125-129.
- 2-Easton, S. and Van Laar, D. (1995) "Experiences of Lecturers Helping Distressed Students in Higher Education". British Journal of Guidance and Counselling, Vol. 239,no.2,73-178.
- 3-Ratigan, B. (1986) "Counsellors and Staff Development: Models of Tutor Training in Tertiary Educational Settings". British Journal of Guidance and Counselling, Vol. 14, no. 2,140-153.
- 4-The University of Sheffield Counselling Service Annual Report. (1994-95)
- 5-Association for Student Counselling "Advisory Service to Institutions"
- 6-Najafi, Tayebeh. (1997) "The Need for Student Counselling Services in Universities and Institutions of Higher Education , The Roles They Play, and Their Essential Requirements". Faculty of Education. University of Manchester.

Abstract

Multi dimentionalized aspects of students Counselling center and its relation with university professor and personnel

Authors: Tayebeh Najafi

Student Counselling Center with offering various services help students to dealing with problems and seizing the opportunity. The activity of student counselling center not only related to students but also related to all persons who are working at the university can enjoy the services. Professors and personnel are related to the students and offering services to them infact is student aid. Therefore, services offered to professors and personnel by student Counselling Center state shortly in this essay.

Keyword: counselling center - students- professors - personnel.

